

Textilní mistr (kód: 31-032-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Výrobce textilií
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v textilní výrobě	3
Kontrola dodržování technologických postupů a bezpečnostních předpisů v textilní výrobě	3
Kontrola plnění operativních plánů textilní výroby	3
Operativní řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě	4
Řízení technologického úseku textilní výroby	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 15.08.2012 do: 05.11.2018

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat při práci aktuální právní předpisy týkající se BOZP, hygieny práce a protipožární ochrany v textilní výrobě	Praktické předvedení
b) Udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení
c) Dodržovat bezpečnost práce při práci na strojích v textilní výrobě a respektovat návody k obsluze a údržbě, používat předepsané ochranné pracovní prostředky	Praktické předvedení
d) Uvést zdravotní rizika při používání materiálů, strojů, zařízení, způsob ochrany a likvidace případných nehod v textilní výrobě	Písemný test
e) Uvést požární rizika v provozech textilní výroby	Písemný test
f) Prokázat znalost poskytování první pomoci	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola dodržování technologických postupů a bezpečnostních předpisů v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Převzít a seznámit se s výrobním příkazem	Praktické předvedení
b) Zkontrolovat nastavení technologických parametrů na strojním zařízení a pracovních postupů pracovníků na svěřeném úseku, následně porovnat soulad se stanovenými technologickými postupy a konkrétním výrobním předpisem	Praktické předvedení
c) Navrhnout opatření k dosažení souladu výkonu práce na svěřeném úseku s předepsanými technologickými postupy a výrobním příkazem	Praktické předvedení
d) Prokázat znalost předpisů bezpečnosti práce a protipožární ochrany včetně první pomoci	Písemný test
e) Prokázat znalost nejběžnějších textilních surovin a materiálů rostlinného původu, živočišného původu a syntetických (bavlna, len, vlna, hedvábí, syntetické materiály PAD, PES)	Písemný test
f) Prokázat znalost druhů přízí (mykaná a česaná; klasická, rotorová a kompaktní, jednoduchá a skaná), označování jemnosti přízí, parametrů přízí včetně jejich ověřování a nejčastějších vad přízí, znalost základů technologie výroby přízí	Písemný test
g) Prokázat znalost běžných druhů tkanin (charakteristika), parametrů tkanin včetně způsobů jejich ověřování a nejčastějších vad tkanin, znalost konstrukce tkanin (dostava, vazby), přípravy pro tkaní (skaní, soukání, kanetování, snování, šlichtování) a znalost principu výroby tkanin (k čemu slouží osnovní vál, lamely, nitěnky, paprsek, způsoby a zařízení pro zanášení útku, způsoby a zařízení pro vzorování tkanin)	Písemný test
h) Prokázat znalost účelu a principu předúpravy (odstranění nečistot a pomocných prostředků nanesených na přízi za účelem jejího snadnějšího zpracování, dodání vlastností umožňujících další zušlechťení jako savost, pevnost, bělost, lesk, afinitu k barvivům atd.) na operacích postřihování, požehování, odšlichtování, mercerace, vyvářka, bělení	Písemný test
i) Prokázat znalost účelu a principu finální úpravy, druhů finálních úprav (mechanické, chemické), apretace (účel, princip, druhy apretů, složení lázní), kalandrování (účel a princip, druhy kalandrů), sanforizace (kompresivní srážení), chemických úprav (nemačková, nežehlivá, fixace povrchových efektů, tužící, nehořlavé, bakteriální atd.)	Písemný test
j) Prokázat podrobnou znalost technologie na svěřeném úseku	Písemný test
k) Prokázat znalosti chemické a mechanické technologie barvení	Písemný test
l) Prokázat znalosti chemické a mechanické technologie potiskování textilií.	Písemný test

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola plnění operativních plánů textilní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Převzít výrobní příkazy a seznámit se s operativním (denním, týdenním, měsíčním) plánem výroby a provést rozvalu jejich plnění	Praktické předvedení
b) Kontrolovat průběžně plnění termínů výrobních příkazů a porovnat s předepsanými termíny pro jejich splnění	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Kontrolovat průběžně plnění výkonových ukazatelů na svěřeném úseku v porovnání s plánem výroby	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Navrhnout opatření v případě ohrožení termínů pro splnění výrobních příkazů nebo podpodílového plnění plánu výroby na svěřeném úseku	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zaevidovat plnění operativních plánů výroby	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Operativní řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout přípravu pracoviště ke splnění zadání pro danou směnu (zajistit materiál, polotovary, přípravky, provozuschopnost strojů atd.)	Praktické předvedení
b) Navrhnout obsazení pracovních pozic ve směně pracovníky na základě konkrétních podmínek pro danou směnu a dané pracoviště (absence pracovníků, odstávka stroje atd.)	Praktické předvedení
c) Navrhnout instrukci pro pracovníky na svěřeném úseku ke splnění konkrétních výrobních úkolů pro dané období (co, kdo, na čem, do kdy, v jaké kvalitě)	Praktické předvedení
d) Navrhnout řešení případných problémů v průběhu směny vzniklých v důsledku poruchy strojního zařízení, výpadku v dodávce materiálu, energií, vyrobení neshodného výrobku atd. s cílem minimalizovat časové ztráty a nekvalitu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení technologického úseku textilní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit jednotlivá pracoviště a části řízeného technologického celku pracoviště pro plynulý průchod zpracovávaného polotovaru nebo výrobku v požadované kvalitě bez časových ztrát způsobených čekáním (zajistit materiál, polotovary, přípravky, provozuschopnost strojů atd.)	Praktické předvedení
b) Navrhnout přidělení práce podřízeným pracovníkům	Praktické předvedení
c) Kontrolovat, zda podřízení pracují podle zadaných dispozic, kontrolovat průběžně dodržování technologické kázně, předepsanou kvalitu výrobků, plnění pracovních povinností pracovníků daných vnitřními předpisy	Praktické předvedení
d) Navrhnout řešení zjištěné odchylky	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=29&kod_sm1=29).

Uchazeči bude zadáno zorganizovat práci na vybraném pracovišti v jedné směně v provozu textilní výroby.

Textilní mistr pracuje v provozu textilní výroby a při své práci je zodpovědný za výrobu textilií, ve které jsou skryty velké finanční hodnoty ve zpracovávaných materiálech, používaných strojích a linkách, a je zodpovědný za kvalitu vyrobeného produktu.

Doporučuje se, aby zkouška podle tohoto hodnotícího standardu probíhala v kombinaci prostředí běžného provozu v textilní výrobě a v prostředí odborné učebny. V odborné učebně by se měl uskutečnit písemný test zaměřený na znalosti odborné problematiky a BOZP; v testu prokazuje uchazeč znalosti, které využije při prokazování všech odborných způsobilostí tohoto hodnotícího standardu. Dále by se v odborné učebně měla odehrávat komunikace mezi zkoušejícím a uchazečem při řešení modelových situací, která by měla simulovat činnosti kontroly plnění operativních plánů textilní výroby, operativního řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě, řízení technologického úseku textilní výroby a kontroly dodržování technologických postupů a bezpečnostních předpisů v textilní výrobě. Bylo by prospěšné, kdyby se do komunikace mezi uchazečem a zkoušejícím mohl zapojit provozní pracovník z textilní výroby pracující ve funkci textilní technik mistr (kvalifikační úroveň 4) nebo textilní mistr (kvalifikační úroveň 3), popřípadě vybraní provozní pracovníci, např. tkadlena, seřizovač. Součástí zkoušky by měla být i činnost v reálném provozu, kde by uchazeč na konkrétních příkladech činností (viz kritéria hodnocení k jednotlivým odborným způsobilostem) navrhoval řešení konkrétních problémů za přítomnosti odpovědného provozního pracovníka na pozici textilního mistra.

Praktická předvedení tedy spočívají zejména v ústní komunikaci, která může mít podobu rozhovoru se spolupracovníky, nadřízenými i podřízenými, hrané scénky určité modelové situace. Většinou půjde o simulaci určité reálné ústní komunikace, např. jednání s textilním technikem mistrem, tkadlenou, seřizovačem. Součástí praktického předvedení může být i písemná nebo ústní reálná profesní činnost, např. písemné zaznamenání údajů, čtení konkrétní technologické dokumentace apod.

Pokud se týká dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v textilní výrobě, zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu, tj. jak si vede při pracovních činnostech v odborné učebně i v reálném provozu textilní výroby.

Doporučuje se, aby autorizovaná osoba připravila před vlastní zkouškou komplexní úkoly, které obsahově pokrývají co nejvíce odborných způsobilostí a kritérií uvedených v tomto hodnotícím standardu, a které na modelových situacích umožňují simulovat činnosti textilního mistra.

Při ověřování splnění kritérií založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a ke kvalitě zhotoveného výrobku.

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (používaných strojů a zařízení v rozsahu hodnotícího standardu) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu před zkouškou.

Písemné ověření probíhá formou písemného testu. Testy vytváří autorizovaná osoba na základě pravidel stanovených v hodnotícím standardu. Test může být uchazečům zadán v elektronické podobě.

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 70 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání tkadlec, textilní chemik-zušlechťovací práce, resp. pracovník v textilním a oděvním průmyslu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti textilní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti textilní výroby a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti textilní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na textilní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti tkalcovské výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- d) Profesionální kvalifikace podle tohoto standardu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti textilní výroby a zušlechťování textilií, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici dílnu vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Ochranné pracovní prostředky
- Textilní stroje pro tkaní (tkalcovské stavy), pro přípravu pro tkaní (snovací stroje, šlichtovací stroje, vybavení pro navádění a přísuk osnov) a úpravu tkanin a zpracovávány textilní materiál
- Výrobní předpisy, technologické postupy
- Měřicí přístroje, např. metry, váhy
- Příklad potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům

Místnost pro písemnou část zkoušky, psací potřeby, formuláře s testy, popřípadě PC a testy připravené v elektronické podobě

Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů při zkoušce

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 20 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR textilního, oděvního a kožedělného průmyslu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

VEBA, textilní závody, a. s., Broumov

NOVÁ MOSILANA, a. s., Brno

HYBLER TEXTIL, s. r. o., Semily

MILETA, a. s., Hořice

Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu